

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ซึ่งการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยประเมินใน 7 ประเด็นคือ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร 3) กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม 4) อาจารย์ผู้สอน 5) การวัดและประเมินผล 6) สิ่งอำนวยความสะดวก 7) คุณภาพของบัณฑิตและการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม ปีการศึกษา 2549 ทำให้ได้ทราบผลข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ สังคม เศรษฐกิจและชุมชนต่อไป

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 กลุ่มประชากร
- 3.2 แบบแผนการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.1 ประชากร

3.1.1 กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนนอกหลักสูตร สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม จำนวน 5 คน
2. นักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม (ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป) ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 170 คน
3. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 40 คน
4. หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 35 คน

ดังนั้นผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลประชากร โดยเสนอเป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลจำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ประชากร
1.อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรและ อาจารย์นอกหลักสูตร	5
2.นักศึกษาปริญญาตรี	
- ชั้นปีที่ 2	60
- ชั้นปีที่ 3	60
- ชั้นปีที่ 4	50
3.บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	40
4.หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	35
รวม	250

ที่มา : งานทะเบียนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2549)

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และการจัดการในอิสลามเป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล กับ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม นักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม (ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป) ในปีการศึกษา 2549 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม ปีการศึกษา 2548 หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม โดยประเมินใน 7 ประเด็นคือ 1)วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2)เนื้อหาวิชาของหลักสูตร 3)กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม 4)อาจารย์ผู้สอน 5)การวัดและประเมินผล 6)สิ่งอำนวยความสะดวก 7)คุณภาพของบัณฑิต ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา ของอาจารย์ผู้สอน ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2548 และของนักศึกษาปริญญาตรี

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา ของหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548

3.3.1 ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม (Questionnaire) ทั้ง 2 ชุด มีลักษณะเหมือนกันคือ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Close Form) แบบเลือกตอบคำตอบเดียว

ตอนที่ 2) เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของ (บุปผา บุตรมณี, 2547) โดยครอบคลุมองค์ประกอบใน 7 ประเด็นดังนี้ 1)วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2)เนื้อหาวิชาของหลักสูตร 3)กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม 4)อาจารย์ผู้สอน 5)การวัดและประเมินผล 6)สิ่งอำนวยความสะดวก 7)คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง ดี

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ควรปรับปรุง

คะแนน 1 หมายถึง ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการแปลความหมายพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตของความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุปผา บุตรมณี, 2547:59)

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51-5.00	หมายถึง ดีมาก
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51-4.50	หมายถึง ดี
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51-3.50	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51-2.50	หมายถึง ควรปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00-1.50	หมายถึง ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

ตอนที่3) แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรตามองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน

3.3.2 วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม(Questionnaire)โดยศึกษาแนวคิด รายละเอียดในการประเมินหลักสูตร และขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและดัดแปลงจากแบบสอบถามของ(บุปผา บุตรมณี,2547)สำหรับการประเมินหลักสูตร และจากหนังสือ ศึกษา ค้นคว้างานวิจัยและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นหรือองค์ประกอบที่จะประเมิน แล้วสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรในการวิจัยต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 นักศึกษาปริญญาตรีและผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 โดยใช้แนวคำถามจากแบบสอบถามของ (บุปผา บุตรมณี, 2547) เพราะครอบคลุมประเด็นที่ใช้การประเมินทั้ง 7 ประเด็นเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น จำแนกรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1.แบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา ของอาจารย์ผู้สอน ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2548 และของนักศึกษาปริญญาตรี ได้จำนวนข้อคำถาม ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	จำนวน 6 ข้อ
2) เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร	จำนวน 8 ข้อ
3) กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม	จำนวน 20 ข้อ

4) คุณลักษณะอาจารย์	จำนวน 9 ข้อ
5) การวัดและการประเมินผล	จำนวน 10 ข้อ
6) สิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน 14 ข้อ

2.แบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา ของหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 จำแนกเป็นรายด้าน ได้จำนวนข้อคำถาม ดังนี้

1) ด้านความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน	จำนวน 15 ข้อ
2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม เจตคติต่อการทำงาน	จำนวน 10 ข้อ
3) ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 10 ข้อ

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC/Index of Congruence) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสม และความถูกต้องของเนื้อหาตรวจ โดยผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผศ.ดร.อับรอฮีม ณรงค์รักษาเขต
2. รศ.ดลมนรรัตน์ ปากา
3. ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป (มานะ ทองรักษ์, 2549 : 118)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงข้อความอีกครั้ง เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) โดยแบบสอบถามชุดที่ 1 ทดลองกับกลุ่มอาจารย์นอกหลักสูตร จำนวน 3 คน นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 15 คน บัณฑิต จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย และแบบสอบถามชุดที่ 2 ทดลองกับผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 10 คน เพื่อมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (พิชญ พงศ์ศรี, 2549 : 290)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอเป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับนักศึกษา อาจารย์ บัณฑิต
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ประเด็นการประเมิน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
แบบสอบถาม ชุดที่ 1	
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	0.82
2. เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร	0.80
3. กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม	0.87
4. คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน	0.86
5. การวัดและประเมินผล	0.85
6. สิ่งอำนวยความสะดวก	0.94
รวมค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.86
แบบสอบถาม ชุดที่ 2	
1. คุณภาพของบัณฑิต	
1.1 ด้านความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงาน	0.85
1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติต่อการทำงาน	0.83
1.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	0.84
รวมค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.84

จากตาราง 2 พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.86 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.84

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว จัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับประชากรในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยมีวิธีการที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามในระยะเวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือน มิถุนายนถึงกันยายน พ.ศ. 2550 โดยแจกแบบสอบถามให้ อาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และการจัดการในอิสลาม และผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตในระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือน ตุลาคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยอิสลามศึกษาถึงบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ส่งแบบสอบถามถึงบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาบัณฑิต โดยส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดดวงตราไปรษณีย์เจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยเอง เพื่อส่งกลับคืน และติดตามทางโทรศัพท์เพื่อความรวดเร็วในการส่งตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ส่ง	คืน	ร้อยละ
1. อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรและ อาจารย์ผู้สอนนอกหลักสูตร	5	5	100.0
2. นักศึกษาปริญญาตรี			
- ชั้นปีที่ 2	60	60	100.0
- ชั้นปีที่ 3	60	53	88.3
- ชั้นปีที่ 4	50	41	82.0
3. บัณฑิตปีการศึกษา 2548	40	30	75.0
4. ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	35	22	63.0
รวม	250	211	84.4

จากตาราง 3 พบว่าแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนในส่วนของอาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 ฉบับ (ร้อยละ 100.0) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้รับคืนจำนวน 60 ฉบับ (ร้อยละ 100.0) นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้รับคืนจำนวน 53 ฉบับ (ร้อยละ 88.3) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้รับคืนจำนวน 41 ฉบับ (ร้อยละ 82.0) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2548 ได้รับคืนจำนวน 30 ฉบับ (ร้อยละ 75.0) และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ได้รับคืนจำนวน 22 ฉบับ (ร้อยละ 63.0)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติ

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Science for Window) เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D./Standard deviation) ของแต่ละข้อคำถาม และทดสอบระดับความคิดเห็นเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 (สูงกว่าเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง)
3. ข้อคำถามปลายเปิดแต่ละด้าน นำมาตรวจสอบจัดกลุ่มของคำตอบและเสนอผลข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Science for Window) เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่ใช้กันมากที่สุดในงานประเมิน เพราะคำนวณและทำความเข้าใจง่าย นิยมเรียกว่า เปอร์เซนต์ ใช้สัญลักษณ์ (%)

2. ค่ากลางเลขคณิต(Arithmetic Mean) เป็นค่ากลางที่คำนวณได้โดยนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล ใช้สัญลักษณ์ (\bar{X}) ค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่นิยมใช้กันมากในงานวิจัยและการประเมิน เพราะมีความละเอียดกว่าการคำนวณด้วยวิธีอื่นเนื่องจากนำข้อมูลทุกตัวมาคำนวณและค่านี้จะใช้เป็นฐานเพื่อนำไปคำนวณหาค่าอื่นๆ เช่น การวัดการกระจาย การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติต่างๆ

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นค่าที่ใช้วัดการกระจายของข้อมูลแต่ละตัวว่าต่างไปจากค่าเฉลี่ยมากน้อยเพียงใดใช้สัญลักษณ์ (S.D.) โดยทั่วไปงานประเมินที่มีการหาค่าเฉลี่ยจะหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยเสมอเนื่องจากว่าค่าเฉลี่ยจะบอกถึงระดับความมากน้อยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะบอกการกระจายของข้อมูล

4. ค่าสัมประสิทธิ์ (Cronbach Coefficient Alpha) เป็นค่าที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ และเป็นค่าที่ใช้วัดความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม (กัลยา วานิชย์บัญชา , 2549 : 446)

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

